

หยดน้ำบนใบบัว

คติธรรมและชีวประวัติ
พระราชญาณวิสุทธิโสภณ
(หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน)
วัดป่าบ้านตาด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

หยดน้ำบนใบบัว

พิมพ์ครั้งที่ ๑-๘

๒๕๔๒-๒๕๔๔

จำนวน

๓๑๖,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๙

มกราคม ๒๕๔๕

จำนวน

๕๒,๐๐๐ เล่ม

ISBN

974-340-602-6

พิมพ์ที่

บริษัทศิลปสยามบรรจุกัณฑ์และการพิมพ์ จำกัด

ถ้าท่านผู้ใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน ท่านผู้นั้นกรุณาพิมพ์ได้ตามประสงค์ โดยไม่ต้องขออนุญาตจากกระทรวงศึกษาธิการแต่อย่างใด นอกจากจะพิมพ์เพื่อจำหน่าย จึงขอสงวนลิขสิทธิ์ เพราะกระทรวงศึกษาธิการเคารพบูชาคำกล่าวของหลวงตาเกี่ยวกับการจัดพิมพ์หนังสือธรรมะว่า...

“หลวงตาไม่ต้องการอะไรยิ่งกว่าใจที่เป็นสมบัติล้ำค่ากว่าสมบัติใดๆ ในโลก”

คำนำ

“จริยธรรม”เป็นส่วนสำคัญยิ่งที่จะกล่อมเกลาคจิตใจของเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติให้มีวิจรรณญาณ บนพื้นฐานเหตุผล มีความรับผิดชอบ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตใจเป็นสาธารณะ ทำให้เป็นผู้ครองชีวิตอย่างมีความสุข ครอบครองบารมี และเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพในสังคมของชาติ

เพราะความสำคัญของเยาวชนและจริยธรรมดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดพิมพ์ คติธรรมและชีวประวัติของ “หลวงตามหาบัว ญาณสัมปันโน” (พระราชญาณวิสุทธิโสภณ) ซึ่งเป็นพระผู้มีศีลาจารวัตรอันงดงาม เป็นปราชญ์แห่งพุทธศาสตร์และนักปฏิบัติชั้นครูแห่งครู เป็นตัวอย่างอันดีงามทั้งทางโลกทางธรรมแก่ผู้ได้พบเห็นกราบไหว้ เป็นที่เคารพศรัทธาของประชาชนสูงสุดผู้หนึ่งในยุคนี้

เส้นทางปฏิบัติธรรมของหลวงตา เป็นรูปแบบแห่งความเด็ดเดี่ยว ความเป็นนักสู้ ไม่มีคำว่าย่อท้อศิโรราบต่ออุปสรรค ยึดเส้นทางสู่เป้าหมายไม่วอกแวกกับสิ่งเย้ายวน หลวงตาจึงเป็นแบบอย่างชีวิตทั้งทางโลกและทางธรรม

คติธรรมและชีวประวัติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการได้รวบรวมมาจากเทศนาคำสอน คำปรารภ คำสอนของหลวงตาในต่างวาระและโอกาสให้แก่พระเถระอุบาสิกาอุบาสิกาศิษยานุศิษย์ ตลอดจนประชาชนทั่วไป จึงเป็นธรรมะที่มีเนื้อหาวางขวางหลากหลาย ตื่นลึกยากง่ายแตกต่างกันไปให้นักเรียน นิสิต นักศึกษาได้อ่าน ได้ศึกษาค้นคว้าเลือกสรรไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามกำลังความสามารถของแต่ละบุคคลเพื่อเป็นแบบอย่างอุทาหรณ์ให้เกิดกำลังใจในการประพฤติปฏิบัติตนให้ดีงาม ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม เกิดความสงบสุขร่มเย็น มีความก้าวหน้าในชีวิตการงานทั้งทางโลกทางธรรมสืบต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการกราบขอบพระคุณในความเมตตาของหลวงตาที่อนุญาตให้จัดพิมพ์ประวัติและธรรมะของท่าน ตามที่ท่านเมตตากล่าวไว้เมื่อ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ ว่า

“...เรื่องของเราไม่อยากจะทำมาพูด แต่หากมันจะเป็นประโยชน์แก่โลก บ้าง เราก็หวังประโยชน์แก่โลก เราไม่ได้หวังอะไรเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเรา... เราพอทุกอย่างแล้ว สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของโลกของกิเลส พูดให้เต็มยศคือว่าใจเราไม่ใช่ใจโลกใจกิเลส ใจธรรมล้วนๆ สิ่งเหล่านี้จึงเข้ากันไม่ได้กับเรา

พอสัมผัสกับมันจะปวดของมันเอง เหมือนกับน้ำตกลงบนใบบัว ใบบัวก็ไม่ตั้งใจสลดน้ำ น้ำก็ไม่ตั้งใจจะซึมซาบใบบัว แต่ต่างอันต่างสัมผัสกันแล้วก็ลึกลงไปๆ ระหว่างจิตวิมุตติจิตบริสุทธิ์กับความสมมุติซึ่งเป็นเหมือนน้ำตกลงบนใบบัวก็ลึกลงไปๆ อย่างนั้นเหมือนกัน

แต่ตามหลักนิสัยแล้ว เราไม่อยากจะทำเรื่องเหล่านี้ออกที่ชุมนุมชน ถ้าให้ก็ให้แบบผืนใจ ถ้าธรรมดาเราไม่ให้ แต่ถาอะไร ที่เป็นประโยชน์แก่โลกบ้างเกี่ยวข้องกับเรา หากถึงว่าเราจะมีขัดข้อง แต่ประโยชน์ได้แก่โลกมีอย่างนี้ เราก็ผืนให้ แต่เราไม่ได้ให้แบบโลกๆ ให้กัน เราให้แบบธรรมล้วนๆ

ธรรมเหล่านี้ทุกประเภทที่นำมาสั่งสอนโลก เราไม่ได้มาสอนแบบสู้มตีสู้มหน้า การสอนทั้งหมดนี้เรายืนยันในหัวใจของเราออกไปเรียบร้อยแล้วว่าถูกต้อง ใครจะนำไปประพฤติปฏิบัติไปพิจารณาอย่างไร เราก็พร้อมเสมอว่า เราไม่มีอะไรขัดข้อง เพราะเราเอาไปด้วยความพอดีแห่งธรรมทุกชั้นทุกประเภทแห่งธรรมโดยลำดับมาอยู่แล้ว”

กระทรวงศึกษาธิการหวังว่าผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จากหนังสือนี้ ทำให้เข้าใจหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ผู้กำลังหมดหวังท้อแท้ต่อชีวิตอาจมีกำลังใจกลับสู่อุณหภูมิใหม่ ผู้กำลังพากเพียรอยู่ ย่อมมีกำลังใจจะบำเพ็ญคุณงามความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป นำมาซึ่งความเจริญรุ่งเรืองแก่ตน แก่ครอบครัว เป็นตัวอย่างอันดีงามและเป็นหลักใจแก่ลูกหลานภายภาคหน้า อย่างไรก็ตามหากมีข้อผิดพลาดประการใดด้วยความคิดอ่านไม่รอบคอบ กระทรวงศึกษาธิการต้องกราบขอขมาต่อองค์หลวงตามหาบัว ด้วยกาย วาจา ใจในโอกาสนี้ และจะได้แก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ในโอกาสต่อไป

(ดร.สุรัฐ ศิลปอนันต์)

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สารบัญ

หยดน้ำบนใบบัว

	หน้า
๑. ชีวิตพรवास.....	๑
๒. บวชเรียน (ปริยัติ).....	๓๕
๓. ออกปฏิบัติกรรมฐาน (ปฏิบัติ).....	๕๑
๔. ผลสำเร็จสูงสุดแห่งพระพุทธศาสนา (ปฏิเวธ).....	๑๓๗
๕. ประโยชน์ตนสมบูรณ์แล้ว...ยังประโยชน์ผู้อื่นต่อไป.....	๑๖๗
๖. สายใยแห่งธรรม.....	๒๖๙
๗. สงเคราะห์โลก.....	๒๙๓
๘. ด้วย...หวังใยชาติ.....	๓๕๓
๙. กิจวัตรและมรดกธรรม.....	๓๗๑
๑๐. วัดป่าบ้านตาด.....	๓๘๓
ภาคผนวก	
๐ วิธีนั่งสมาธิและเดินจงกรม.....	๓๙๕
๐ รายชื่อหนังสือธรรมเทศนาของหลวงตา.....	๓๙๘
๐ สถานพยาบาลที่ได้รับความช่วยเหลือจากหลวงตา.....	๔๐๑
๐ หน่วยงานที่ได้รับความช่วยเหลือจากหลวงตา.....	๔๐๒

